

Tiedonanto

seuralta

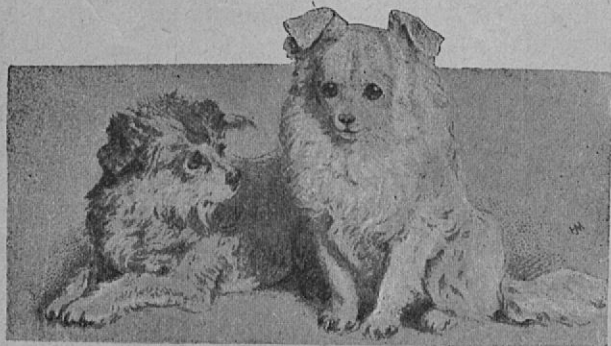
Nordiska Samfundet till bekämpande

af det

Vetenskapliga djurplågeriet

(Pohjoismainen Seura tieteellisen eläinrääkkäyksen vastustamiseksi)

Maaliskuulla 1900.

Moraali on tiedettä kalliimpi.
Tarkoitus ei pyhitä välikappaleita.
Oikeutta kaikille.

Glette eläinystävä!

Epäilemättä yhdytte Te niihin oikeudellisuuden, armahtavaisuuden ja rakkauden vaatimukseen suhteissamme eläinmaailmaan, joita aikamme tosimerkityksessä sivistyneet ja siveelliset ihmiset yhä enemmän tuovat esiin.

Te siis myöskin yksityisessä elämässänne seuraatte näitä periaatteita ja senkautta joka päivä esimerkin voimalla ylentävästi vaikutatte ympäristönne yleiseen moraaliin, jalostatte mielenlaatua ja raivaatte tietä yhä terveemmälle henkiselle kulttuurille.

Mutta löytyy ala, johon yksityinen toiminta ai-noastaan vähässä määrässä saattaa ulottua, jossa *yhdistyminen yksistään* voi jotain todellista aikaansaada. Tämä ala on kaiken eläinräökkäyksen julmin, kovasydämisin, enimmin demoraliseeraava muoto, tieteen häväistyssä nimessä harjoitettu *viviseksioni*.

Tuskin yksi tuhannesta ihmisestä tietää mitä viviseksioni on, ja niiden joukossa, jotka sen tietävät, on ani harvalla aavistusta siitä, kuinka kauheasti levinnyt tämä tutkimustapa on. Fysiologisissa laboratorioissa, yliopistoissa ja lääkeopillisissa laitoksissa koko maailmassa harjoitetaan „tieteen“ ja „kärsvän ihmis-

kunnan“ nimessä kamalimpia kokeita elävillä eläimillä.

„Teurastajanrenkien, karjanajajien ja kalakaupustelija-akkain! vähitellen alkaessa ymmärtää ja var-

Ilman ystäviä.

Prosektori („tieteellinen“ leikkelijä) aikeissa sitoa koira vivisektSIONIA varten.

teenottaa inhimillisyyden vaatimuksia, asettuvat tieteen palvelijat itsepintaisesti vastakynteen, kun välttämättömällä johtopäätteisyydellä vaaditaan jotta heidänkin täytyy uuden ajanhengen langettavan tuomion pakot-

tamina lopettaa ammattina harjoitettu eläinrääkkäyksensä. Samalla aikaa kuin kansan katsantotapa jalostuu, teurastustavat leppeytyvät ja karjan kohtelu huomattavasti muuttuu eläinystävällisemmäksi, jonka kautta jokapäiväinen eläinrääkkäys yhä enemmän vähentyy, menee tieteellinen eläinrääkkäys sen harjoittajain ohjaamana aivan päinvastaiseen suuntaan. Yhä monimutkaisemmaksi, enemmän harkitusti sydämettömäksi, enemmän pirullisemmaksi tulee vuosi vuodelta päivä päivältä tämä eläinrääkkäys.“*)

Julkaisemme alempana muutamia tätä eläinrääkkäystä valaisevia esimerkkiä.

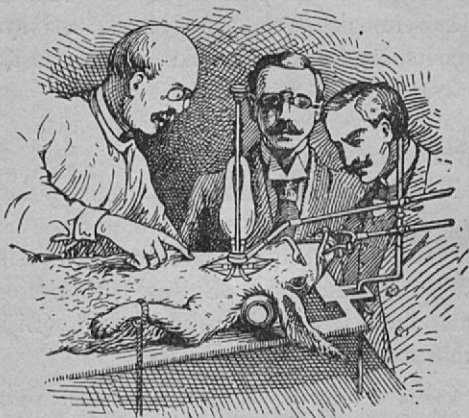
Tukholmalainen lääkäri, „Karolinska Mediko-Kirurgiska Institutet“-laitoksen professori, Serafimerlasaretin Toinen Ylilääkäri *J. G. Edgren*, esimerkiksi, on julkaissut tutkimuksen „Bidrag till läran om temperaturförhållandena i periferiska organ“ (Lisiä oppiin lämpösuhteista periferisissä elimissä).

32 koetta kuvaillaan. Eläimet oli kaniinia, osittain kura-riseerattuja, osittain ei. Ne olivat „sidottuina tavalliseen tapaan selkä- tai vatsa-asentoon“.

Kokeet 24, 25. Nervus ishiadicus leikattiin ensin (klo 10,50 a.-p.), senjälkeen leikattiin nervus saphenus dexter klo 11,30 a.-p. Sitte kiihoitettiin viimesanottua 5 minuutin aikana. Tahdikkaan kiihoituksen etu yhtämittäiseen verraten on siinä, että saat-

*) Ks.: „Om det vetenskapliga människoplågeriet företrädesvis i de nordiska länderna“, Elna Tenowin pitämä esitelmä, painettu Helsingissä 1895.

taa hermoa kiihoittaa vaikka puoli tuntia, ilman että väsymysoireita näkyy. — Kokeita degenereratuilla hermoilla: Hermon poikkileikkaaminen tehtiin tavalliseen tapaan ja kappale sidontalankaa sai seurata hermoa, mikä asetettiin paikoilleen haavaan, joka sen jälkeen yhteenneulottiin. Haava avattiin 2—3—4 päivän jälkeen ja hermoa kiihoitettiin sähköllä. Useita kokeita tehtiin,

Kokeita elävällä kaniinilla ilman huumautusta.

jolloin päivä päivältä kiihoituksen vaikutusta koeteltiin samaan eläimeen ja samaan hermopätkään . . . „Olemme koettaneet saada esiin lämmitystä degenererattua hermoa kiihoittaessa ja jäähdystystä juuri poikkileikattua hermoa kiihoittaessa, jolloin molemmat kokeet on tehty samalla kaniinilla heti toinen toisensa jälkeen.

Leikkaus, varsinkin hermon poikkileikkaaminen, tuottaa niin kovan tuskantunteen, että se jo itsestään vaikuttaa jäähdyttävästi.“

Professori *Goltz* — eräs saksalainen fysiologi, jota ruotsalaiset lääkärit yhtenäen mestariuksensa sanovat — kertoo „tieteellisessä“ teoksessaan m. m. seuraavaa:

„Nuoren, hyvin voimakkaan koiran selkäydin läpileikattiin ensi kerta lokak. 18 p., jonka jälkeen eläintä käytettiin useihin kokeisiin. Helmik. 22 p. seuraavana vuonna läpileikattiin vasen lantiohermo ja huhtik. 2 p. selkäydin toinen kerta.*) Aloin jo toivoa, että tuo erinomaisen sitkeähenkinen eläin kestäisi tämänkin leikkauksen; mutta silloin sattui meningitis, mikä jo samana päivänä tappoi eläimen. (Pflügers Arch. Bd. 11, siv. 83.) — Voimakkaan harmaan villakoiran selkäydin läpileikattiin helmik. 27 ja maalisk. 13 p:nä kahdesta eri kohdasta. Toinen näistä leikkauksista aikaansai hirveitä hävityksiä, kuolletti kokonaan rakon sekä ajoi ulos peräsuolen. Kun eläimen surkea ulkomuoto antoi syytä luuloon että se pian kuolisi, piti sillä jo huhtik. 8 p:nä tehtämän vielä uusi koe, mutta se kuoli valmistuksen aikana.“ Toisessa paikassa sanotaan:

„Kun tuumailin, kuinka tämän metoodin (vissien aivo-osien *huuhtomisen*) puutteita voisi auttaa, huomautti ystäväni prof. *Kundt* minua *Whiten* purauskoneesta, jota pääasiallisesti hammaslääkärit käyttävät. Tämä poljinpyörällä liikkeelle pantava kone panee pieniä koneita hyvin kiivaaseen, kiertävään liikkeeseen. Sitte kun olen hankkinut itselleni tämän kapineen, käytän sitä kaikissa aivoleikkauksissa . . . Ensin käytin pientä sirkkelisaha, jota annoin koneen pyörittää. Kiertävän sirkkelisahan

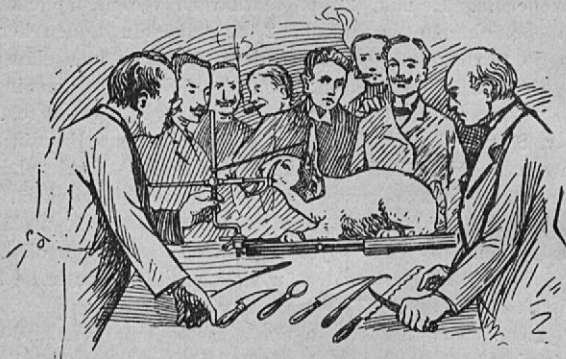
---

*) „Selkäytimen läpileikkaaminen on kauhea leikkaus, koska siinä niin monta herkkää osaa rikotaan ja saatetaan tulehtumistapaiseen kiikoitustilaan.“ Pflügers Archiv Bd. 8 siv. 468.)

saattaa kulettaa minkä paljastetun aivo-osan yli tahansa ja kuoria aivokuori ikäänkuin viipaleina.“

Goltz kertoo vielä muutamia tämän metoodin mukaan tehtyjä kokeita, joita hän itse sanoo „kaavakokeiksi“. Siinä sanotaan m. m.:

„Koiria leikattiin heinäk. 2 p:nä etupuolelta vasemmalta, lokak. 7 p:nä takapuolelta oikealta, jouluk. 2 p:nä takapuolelta

Syljenerittämiskokeita kaniinilla; huumaamatta.

vasemmalta ja helmik. 10 p:nä etupuolelta oikealta. Seuraavana vuonna helmik. 21 p:nä tapettiin koiria, ja oli silloin ensimmäisestä leikkauksesta kulunut 19 kuukautta 19 päivää“ (!).

Edempänä kerrotaan samasta koirasta m. m. seuraavaa:

„Molemmat silmät liimattiin lujasti kiinni laastarilapuilla. Jätettynä omiin valtoihinsa käyttäytyi se kuin olisi ollut suuressi pahoillaan ja koetteli molemmilla etukäpäpäpäpäpä riistää pois laastaria. Se tapasi kyllä jaloillaan silmäseutuja, mutta

käyttäytyi muuten niin kömpelösti ettei saanut silmiänsä vaipaiksi. Muulloin sillä oli tapana kävellä siellä täällä; nyt se tuskin liikkui paikaltaan. Vasta seuraavana päivänä se taas alkoi kuleskella, mutta satutteli alituisesti päänsä seiiniin, niinkin kovasti että kuului loitollekin . . . Jos se oli valveilla, vastasi se kovimpaakin kolinaan ainoastaan heikolla päännökyäyksellä. Ei uhkaava huuto eikä hyväilevät sanat tehneet siihen mitään vaikutusta. Toisten koirain haukuntaan ei se koskaan ottanut osaa ja oli ylipäänsä säännöllisesti vaiti . . . Että sen helposti voi vihastuttaa pahalla kohtelulla, on ylempänä kerrottu; sitävastoin ei se milloinkaan näyttänyt mieluisan tunteen merkkiä. Viimeisten kuukausien kuluessa ei kukaan meistä ole huomannut koskaan sen häntäänsä heiluttavan. Ei sitä myöskään saanut leikkimään . . .“

Yleinen tulos, jonka Goltz lyhyesti lausuu kirjan loppukappaleessa, on seuraava:

„Itse en suinkaan luule voivani toivoa, että tutkimukseni muitta mutkitta olisivat joksikin hyödyksi ihmisellisen aivon patologialle.“

Prof. *Schiff*, joka kymmenvuotisen Florensissa oleskelunsa aikana vivisekerasi 14,000 koiraa, paitsi 50,000 muuta eläintä, ja joka armottomilla kokeillansa herätti väestössä sellaisen katkeruuden itseänsä vastaan, että hänen täytyi jättää Florens, „syystä että ilma tuli hänelle liian kuumaksi“, on itse antanut sauraavan tunnustuksen: „Olin pakoitettu usealta laboratoriooni hankitulta koiralta leikkaamaan pois ne hermot, joiden avulla eläin päästää äänen, jottei eläinten yölliset valitushuudot saattaisi fysiologisia tutkimuksiani huonoon maineeseen naapuristosani.“

Eräs tohtori *Brunton* uhrasi 270 kissaa tuskallisiin kole-ramyrkyllä kokeilemisiin, mitkä eivät olleet miksikään hyödyksi, ja 150 kissaa kokeisiin käärmeenmyrkyllä, joista ei myöskään

tieteelle tullut mitään voittoa. Hän myönsi peittelemättä, että kaikki nämä kissat toi hänelle salaa henkilöt, jotka otaksuttavasti olivat ne varastaneet. Kuinka moni yksinäisen vanhan henkilön lempieläin onkaan näiden satojen joukossa hitaasti kiidutettu kuoliaaksi!

Fysiologi *Paul Bert* tekee „Archives de Physiologie“ssa selkoa seuraavasta kokeesta: Käyttämällä *curarea* *) oli voimakas koira lamautettu ja sen hengitys keskeytetty. Keinotekoista hengitystä aikaansaatiiin eräänlaisella palkeella, mutta eläimellä oli koko aika jälellä täysi tajunta ja tunto. Tässä tilassa ollen leikeltiin toinen puoli koiran kasvoista, kaulasta ja etujaloista sekä vatsanaluksen sisäpuoli ja lantio. Seitsemän eri hermoa paljastettiin ja toinen toisensa perään sähköitettiin, kymmenen tuntia peräkkäin. Koko päivä (!) kokeiltua eläimellä meni kukin vivisektori työhönsä, mutta pale annettiin olla täydessä käynnissä, että eläimen hengitys ja elämä ylläpidettäisiin. Kun seuraavana aamuna piti jatkettaman ja lopetettaman työ, oli kuitenkin luonto vapauttanut onnettoman olennon.

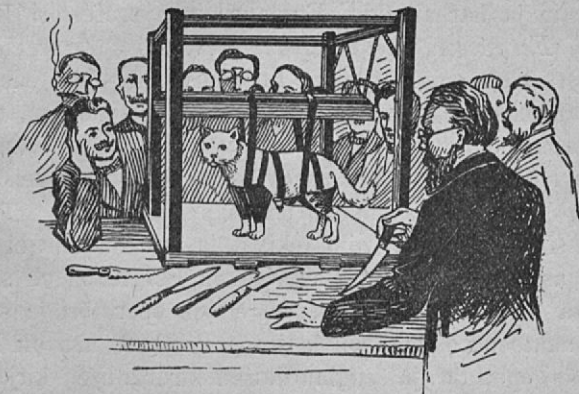
Prof. *Brachet* Parisissa koetti määritellä koiran uskollisuuden rajoja. Ensin hän puhkasi koiransa silmät, sitte turmeli kuuloelimet ja senjälkeen kuukausmääriä kiusasi eläinraukkaa kaikilla mahdollisilla tavoilla. Tulos kaikesta tästä oli, että koira kuitenkin nuoleksi hänen käsiänsä! Sama kunnan mies, joka uhrasi ei vähemmän kuin 200 koiraa samanlaisiin hu-

---

*) „Löytyy eräs myrky, *curare*, joka lamauttaa kaiken vapaaehtoisen liikunnan, mutta jättää kaiken muun rauhaan. Tämä myrky on julmista julmin. Se muuttaa meidät silmänräpäyksessä eläväksi ruumiiksi, joka näkee, kuulee ja tuntee kaikki, mutt'ei voi lihastakaan liikuttaa, siis ei millekään olennolle saata antaa vähintäkään viittausta toivottomasta tilastaan. Ainoastaan sydän vielä sykkii ja puhuu mykkää kieltänsä.“ (Prof. *Fr. Holmgren* Upsalassa, joka kumminkin itse on käyttänyt sitä kokeissansa ja muun ohessa kiittänyt sen oivallisuutta vivisektionissa.)

vittaviin kokeisiin, aukasi tiineen naaraskoiran vatsan, ilmisääkseen sen merkillisen tosiasian, että tuo kuoleva emä nuoleksi pieniä pentujansa.

Tanskan koelaboratorio on hiljakkoin ulosantanut 44:n kertomuksensa, missä ilmoitetaan tulos V. Henriquen ja C. Hansenin toimeenpanemista ruokitusmiskokeista, joiden tarkoitus oli saada selville yhtäjaksoisen rasvaruokinnan vaikutus eläinruu-

Kokeita sapenerittämiseksi kissassa.

miin rasvamuodostukseen. Koko koeaikakauden aikana, joka kesti lokak. 1 p:stä 1897 maalisk. 17 p:ään 1898, poisleikattiin yhteensä neljä kertaa selkärasva kahdesta kokeisiin käytetystä 3 kuukauden vanhasta porsaasta.

Jos nyt tekee kysymyksen, tuottaako kaikki tämä todellisesti jotain hyötyä, vastaamme ensiksikin

että, *vaikka* se olisikin *hyödyksi*, ei sekään saisi olla määrääjänä, koska on epämoraalista näin menetellä; että moraalii on pidettävä tiedettä kalliimpana, ja että tarkoitus *ei* pyhitä välikappaleita. Sitäpaitsi ovat etevät lääkärit, vieläpä sellaisetkin jotka itse ovat olleet vivisektoreja, vakuuttaneet että viviseksioni, kaukana siitä että se tuottaisi hyötyä, päinvastoin johtaa erehdyksiin ja harhailuihin. Englantilainen professori *William Fergusson*, yksi maailman etevimmistä kirurgeista, todisti erään englantilaisen tutkimuskomissionin edessä vakaumuksella viviseksionia vastaan tieteellisenä tutkimusmetoodina ja lausui seuraavat merkitsevät sanat: „En milloinkaan enään ryhdy vivisektoriin kokeisiin. Olen tehnyt sen ennen, mutta paheksun sitä. Tein sen siksi että muut niin tekivät ja kun minulla ei ollut asia selvillä.“ Sama *William Fergusson* oli säätynsä nimellinen päämies, sen etevin operatööri ja suurin anatomi; hänellä oli laajin praktiikka, hän oli kyvykäs opettaja ja englantilaisen kirurgillisen kirjallisuuden etevinten teosten tekijä.

Vielä kuuluu viviseksionin vastustajiin toht. *Kingsford*, joka lääkeopin omalla alalla on käynyt sotaa sellaisia tieteellisiä suuruuksia vastaan kuin *Richet* ja *Pasteur*.

Charles Bell, lääkeopillinen tutkija, sanoo teoksessaan „Ihmisruumiin hermojärjestelmä“ seuraavasti: „Kokeet eivät koskaan ole johtaneet keksinnöihin, ja

silmäys fysiologian viimeisiin töihin näyttää meille, että viviseksioni on johtanut useampaan erehdykseen kuin se on todistanut muita teitä löydettyjä totuuksia. Vieras arvostelija näkee keksinnöissäni uuden todistuksen eläinkokeiden hyödystä, mutta ne ovat päinvastoin anatomisten huomioiden tulos. Minäkin olen kyllä kokeillut, mutta en suinkaan selvyyttä etsiäkseni, vaan ainoastaan vakuuttaakseni niitä, jotka itsepäisesti kielsivät anatomisten todistusteni pätevyyden. Olkoon tämä sanottu puolustukseksi.“

„En luule“, sanoo hän vielä, „että ne, jotka tekevät itsensä syypäiksi lukuisiin julmuuksiin, omaavat sitä tiedollista tunteellisuutta, joka on tarpeen keksiäkseen ja ymmärtääkseen luonnon lakeja.“

*

*

*

„Nordiska Samfundet till bekämpande af det vetenskapliga djurplågeriet“, jonka v. 1883 perusti prinsessa *Eugenie* ja jonka tehtävänä on toimia suurimman mahdollisen rajoituksen aikaansaamiseksi viviseksiosissa tieteellisenä tutkimusmetoodina sekä yleensä julmien kokeiden poistamiseksi elävillä eläimillä, kääntyy Teidän puoleenne vakavalla pyynnöllä liittyä sen pyrinöihin.

Jos Te tulette seuran jäseneksi, on jo sekin arvokas mielenosotus tämän suuren asian hyväksi. Tämänlaiselle liikkeelle on suunnattoman tähdellistä että *moni* siihen yhtyy. Jos Te vielä tilaatte kirjasiamme jakaaksenne niitä ystävilleenne ja jos saatte nämä liittymään seuraamme, teette Te tälle suurelle ja jalolle asialle hyvän palveluksen.

Tästä liikkeestä ei pidä kenenkään rehellisen, oikeuttahaluavan ja jalon ihmisen pysyä erillään.

Rahallinen uhraus, minkä seuraamme liittyminen tuottaa, on yksityiselle niin vähäpätöinen, ettei sen pitäisi olla esteenä. Vuosimaksu (ainoastaan *yksi* kruunu tahi ainaisesta jäsenyydestä *kymmenen* kruunua kaikkiaan) lähetetään postiosotteella *seuran rahavarain hoitajalle*: f. Kaptinen vid Kongl. Svea Artilleri *H. Holm*, Sturegatan 52, Stockholm.

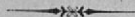
Kaikkia tietoja, joita muuten halutaan seurasta, antaa sen puheenjohtaja: Statskommisarien och Byråchefen i Kongl. Statskontoret *Chr. L. Tenow*, Stockholm S.

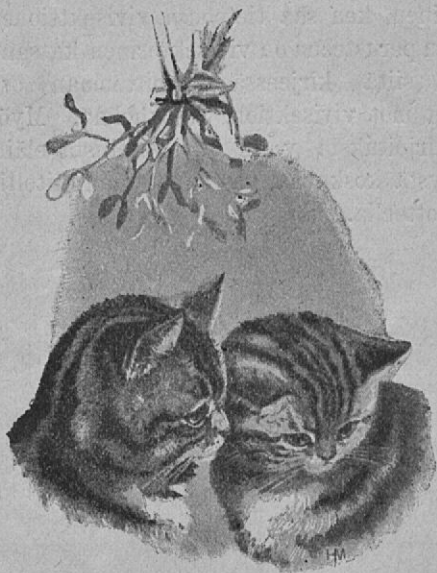
Seuran painatusten tilaukset tehdään kirjallisesti osotteella: Samfundet mot vivisektion, Stockholm S.

Myöskin hallinnon muut jäsenet: Hovineiti *Adèle Rudenschöld*, Hra Professori Kunink. Vapaiden Taitei-

den Akatemiassa Kreivi *G. von Rosen*, Pastori *J. Rosenius*, Maisteri *A. Blomqvist* ja Toimittaja *A. Rosvall*, antavat seurasta ja sen tarkoituksista haluttaissa kaikkia tietoja.

Jokainen, ken saa tietoonsa viviseksioneja tai tekoja, joiden perusteena on vivisektorinen katsantokanta, pyydetään siitä kirjeessä ilmoittamaan osotteella: „Samfundet mot vivisektion, Stockholm“. Myöskin sanomalehtikirjoituksia y. m. s., tieteellistä eläin- ja ihmisrääkkäystä koskevaa, vastaanotetaan kiitollisuudella samalla osotteella.

Helsinki, Suomal. Kirj. Seuran kirjapainon osakeyhtiö, 1900.

kp00102